

No més drets sense deure.
No més deure sense dret.
Els drets individuals són imprescriptibles. Legisladors é inmarxables. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, donca, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La caritat, qu'ensalteix al qui la fa humiliant al qui la reb, té d'esser substituïda per la solidaritat, qu'agermana, i nivella als que la practica. • Mentre el món no es compengui de sers lliures, iguals é inteligents, no pod haverhi pau entre la rassa humana.

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA és altament moralista, tenint per base fonamental de la moralitat el respecte á totas las idees y la germania de tonsas pobles. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el món de ser del productor, avui supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no es afiliada á cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sense compromís ni preocupacions de sectaris.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei — La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social — El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Extranjer, 2
Las suscripciones se pagan por anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
Pels pagos s'admeten llibreries del Giro Mútuo, lletres de fàcil cobra y sellos de 15 cèntims. No s'admeten llibreries especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surte á llum puntualment cada diumenge

ELS GERMANS DE LLET

Dels dos germans qu'ha criat aquesta dida al seu pit, té are á l'un molt aburrit y á l'altre molt contemplat.

De requiebros, si n'altax?
 Si en sent de paraules dolentes?
 Y qu'en recisi de propos
 qu'expontament li aboicant?
 No hi ha boca que quant passi
 no li digui alguna cosa bona,
 no hi ha jovent qu'el miraria
 no obrí quatre paus de boca,
 extasat per l'hermosura
 i la gracia de la boca.
 Y en critat que val la pena
 d'encantarli bona cosa,
 que en vinenta quan canina
 al moment un la memoria
 de la llengua balandra
 que, burlante de las onas,
 va saltant per darrons d'ellas
 enrogasada y joyosa.

No ting recort qu'en una vida
 hagi vist semblant a esta,
 s'ils grossos, vermells els llavis,
 en cada gaita una rosa,
 blanca com una gardenia,
 y un cos que saquament se grunta,
 y una peus tant bufona que semblan
 dugas letillas d'escarabada.

Y en si, si hontas las gracias
 que feo dieu qu'als d'agut dona.
 Qu'arriba a valdren de pelax?
 Cara mes encantadora
 no creig que l'hagi pintada
 cap dels pintors de mes notis;
 y un cos talat en més gracia
 y am tant artísticas formas
 no creig qu'un escultor hi hagi
 capax ni per ferne copia.

Mes... aquí giram la trayta
 y contemplam una estona
 vestida d'exter per cora,
 al dematí, a primera hora,
 aixis que del lit s'altaca
 endormiscada y mandrosa,
 vestida am quatre peilongs
 que sur tant lapax sas format:
 la cara, tota chapada,
 y ample, molt ample la boca,
 els llavis, grosos com la cera,
 y els ulls, rotats d'una sombra
 com si mica se existencia
 una malaltia còmica,
 del cap quasi hi se pilada,
 del cos torta, y d'un peu coita.

Aquíxas soltas beixas
 qu'adormen a aquella noya,
 que, gracies als artístics,
 a las potingas y drogas,
 de las dionas es l'enveja
 mentre s'hi enlavan els homes.

Aquí tenim un exemple,
 jovent que buaqueu a notas,
 y molt sovint un enganya
 l'aparencia d'una dona.
 An' aquts tipos els dieu senas,
 águts, serafins y... munitas,
 perquè van molt ben vestidas
 y portan molt poca robe
 per piquer costat a algun ferro
 que s'ia treigui la fam de sobre.

Per lo tant, aneu alerta,
 que com aquesta s'hi han moltas,
 vall dir que a cops l'aguerria
 en fingiment se torna,
 y així en poden dar gracias
 a esta societat tant llumosa
 que, dientse civildada,
 fa al revés totas las cosas
 y té per gran adolano
 fatidica a las personas,
 que van am tota la barra
 pel món fent el carnestoltes.

Dionisio BARRINA

El diumenge darrer van comensar las carreras de cavalls de la present temporada de primavera.

Com sempre en aquesta classe de diversions, va sortirne insultada la miseria am la desvergonyida exhibició d'un luxu desenfrenat.

Aquí abont quan se donan premis a la virtut o al treball, al geni o al merit, s'hi destinan sempre cantitats per demes exiguas o miserables, se concedeixen premis de 30,000 pesetas y varios objectes d'art pera els quals tenen cavalls mes corredors, en lo qual ningú d'un xic de seny hi podrà veure l'utilitat pública que tals premis poden reportar.

Mes consolemos. En aquestos temps en que tants y tant dels qu' es declaran protectors dels animals viuen d'explotar y oprimir a las personas, es molt natural també que mentres el merit, l'activitat o la virtut se premis am tres rals o mitja dotzena de cèrretas, se destinin milers de duros a premis pels cavalls mes corredors o saltarins.

Resultant per aixos tals, qu'entre la gent d'estigancia avuy la preponderancia correspon als animals.

L'unió republicana, aquesta idea que tant diu totthom que la desitja y cadascú la vol pel seu exclusiu gust, fa algun temps que s'agita baix la base de refundiment dels actuals partits.

Verdaderament que quan una cosa de la que n'hi ha desitj no pod realitzar-se per oposarhi interessos d'antics partits, lo millor seria trencar els molinos de tota y ferne de nous, cosa per demes factible... si no fossin las ambicions personals per las quefeturas.

Homes hi ha, com els Carvajal, Rispa, Murro, Morayta y altres, que mes prefereixen capitanejar una dotzena d'amigs, que tots plegats no son capaxos de res, que superditarse a un partit formal, que tenir d'obeir las sevas autoritats y menos als seus quefics, aixis siguin en Pi, Salmeron o Zorrilla, cosa que no cab en partits autoritaris y gubernamentals, perquè aixis resulta que no fan ni dexan fer.

Creveu qu el principi d'autoritat té rahó de ser? Doncs acceptala dels altres, perquè voler l'autoritat no més pera exercirla y no pera acatalla es el pitjor dels anarquismes de la gent de govern, qu' es l'absolutisme.

Tot just are qu'en Castelar ha deixat la republica y en Zorrilla la politica, es l'ocasio més oportuna de crear dos grans partits republicans, federal y socialista l'un baix la quietatura d'en Pi, y gubernamental, descontrolador y progressista l'altre baix la quietatura d'en Salmeron, y els dos en estreta inteligencia per anar al fi comú d'enderrocar la monarquia.

Tractar d'altre cosa es gatejar y perdre el temps y contribuir a fer que duri la monarquia, no per la seva força, sino per la debilitat dels seus contraris.

Tal es la nostra opinió sobre la unió republicana, que no fa actualment mes que fer el tonto amb el bu del retraiment y la revolució, mentres els uns procuran ser regidors o diputats y tots plegats volen la revolució... que se la serveixin feta y ben presentada com un plat escullit del restaurant.

An aquell paritá de la selecció conservadora, an en Silvela meteix, que tant y tant presum de moralitat politica, l'altre dia en plenas Corts el diputat Sr. Bullon li va tirar en cara sense protesta que «havia demanat qu' es nombressin jutjes municipals uns amigs seus de conducta tan reprochable, que molts d'ells havian sigut processats y alguns ja condemnats per varios delictes comuns, inclús el d'homicidi.»

Tapa, noy!

Si el moralista per excellencia d'entre tots els monárquics patrocina la selecció dels immorals del seu partit recomanant qu' es donguen las plansas de jutje a homicidats, no et dic jo lo que deuen ser els altres.

Els seus recomanats a lo menos tenen que venir de la categoria d'assessins.

La monacista, anoyora, es mano de conservadora, está que de fre se pela entre Romero y Sureda.

El rey de Servia, aquell joventet que va donar un cop d'Estat suprimint la Constitució del seu regne, ha pres tant a lo viu aixó de las grandesas reals, que lo que li dona la llista civil, o sigui la paga de rey, no li arriba per res, y contreu cada deute qu' es capax de deixar espertat a un mort.

Els seus acreedors l'apretan, y ell ha mudat el ministre d'Hisenda a fi de que el nou li dongui més dineros, però tampoc li arriban, y ja es parla de que'ls seus usurers s'han unit pera entaular una demanda y ferlo declarar en quiebra.

Jo suposo qu'aquets acreedors deurán formular la demanda desde honesta distancia de la nació abont governa aquest rey, perquè de lo contrari, atesos els seus fumillos absolutistas, podria ser que tractés de pagarlos pegantlos am moneda de plom.

La Servia am tot aixó está que bufa, y la revolució truca an aquellas portas am fort terrabastall.

De modo qu' el rey, qu' are está tronat, es fàcil que surti d'aquesta situació... quan el destroin.

Un cas per demes original está passant actualment devant de l'Audiencia de Segovia. Está celebrantse allí un judici oral motivat pel disparo d'un petardo que va matar a l'arcalde de Fuente-Rebollo, y quan s'estava cele-

brant el judici y, com sempre, s'asseva algun infelís al banquet dels acusats, va compareixre un capellá, el prebere Gallindo, y va testificar devant del tribunal que podia assegurar qu' el petardo qu' havia mort al ciar arcalde havia sigut disparat per la meteix víctima, que va pagar am la vida la seva temeritat per no saber prou manejar aquesta tan terrible arma, y quins dats sobre la comissió d'aquet delicta havia obtingut aquell capellá baix secret de confessió.

Considerant are a quantas reflexions no es presta aquest cas, trobam qu' en definitiva no fa més que donarnos un nou argument contra la barbaritat petardista, quims delictes, apert lo repugnant de quans sempre ferbo pagar al just pel peccador y lo despreciable d'una arma que no toca may al qui s'apunta, se prestan a trafics com els de ferne petardar un meteix pera perseguir a altres, com en aquest cas de l'arcalde de Fuente-Rebollo y alguns altres qu' a Tarraça en sabrian donar rahó, y per fi de festa que s'hi pugui inmiscuir el secret de la confessió, que si aquesta vegada ha vingut a produir un be, no et dig ros lo que podria succedir si algun volgués aprontarlo pera ferho mal.

Es lo que ja tenim dit y repetit moltas vegadas: de tal indole com a repugnant, odios y inconvenient resulta el petardisme, que sols per una aberració inexplicable pod arribarse a acariciar aquesta monstruositat en el cervell d'una persona.

La cambra d'Alemania, menos servilona que las d'altras nacions europeas que presumeixen de mes liberals, s'ha negat a secundar els plans de l'emperador d'autorizar algunas lleys repressivas presentadas pel govern imperial, creante una situació altament tirant entre els representants de las nacionalistas que forman aquell imperi y el govern central y el meteix emperador.

Se parla ja de la disolució de l'actual Parlament, però es segur que si el venider té d'esser elegit per sufragi universal resultarà encare molt mes oposat qu' el present als plans absolutistas de l'imperi, pels grans avensos que cada dia fan allí els socialistas.

A conlligencia d'aixó es diu que l'emperador pensa suprimir amb un cop d'Estat el sufragi universal; però es tan perillosa aquesta mida a Alemania, qu' es quasi segur que l'emperador estaria l'unitat de aquell imperi, y qui sab si arribaria fins a provocar una revolució que deixés vacant el trono de Prussia.

De tots modos, es segur qu' es preparan grans aconteixements a Alemania, y d'aquells que poden determinar un gran pas en l'avens y la libertat dels pobles.

Avuy fos y demá festa.

La fatuïtat dels homes de carrera, per no dir de ciencia, que, encare que sembla lo meteix, hi ha una diferencia gran, ha fet dir a una revista medica:

«Notmesa al referendum, en el Cantó de Berna (Suissa) una llei sobre la vacuna obligatoria, ha sigut rebutjada per 21,000 vots contra 23,000, haventse abstingut 68,000 votants. Vetaqui l'ideal del socialisme: la preponderancia del número y de las multitudes.»

La noticia sense el comentari seria una curiositat amb ell es una calumnia, perquè el socialisme, entenen per calumnia l'aspiració emancipadora dels treballadors, no ha volgut may la preponderancia del número, sino la de la rahó y de la justicia, y ademés, si en Berna han triomfat els antivacunistas, suposant que están equivocats, ha sigut per culpa dels abstencionistas, es a dir, dels indiferents, dels eceptics, culpables en aixó, com en tot, de tota classe de mals.

Consolme els republicans: en Refina ha entrat en Palacio.

Are si que farán l'unió.

Perquè no solament s'han tret en Refina de sobre, sino que l'han llenat al camp enemig.

Els que no compreguin l'intrínquils de la noticia, sapigan que l'ex-republica Enri Refina, amig d'en Romero Robledo y molt conegut a casa seva, ha assistit al tec real del divendres passat.

En la recepció palaciegá darrerament cele-

brada va notarse la presencia de molts freres en Palaco.

Sempre foren bons companys l'hàbit i la porpura, la coroneta i la corona.

L'on-dona els privilegis celestials i l'altre els terrenals, i tots dos pelat al poble.

Y lo qu'ha sigut sempre fins ara, volen continuarho indefinidament.

Y fan bé si s'els deixa fer. Al qu'es queixa d'un mal que pot evitar, no s'el deu plasse.

La guerra de Cuba va posantse negra per més qu'alguns dels qu'estàn molt lluny de aquells tristos successos vulguin pintar-la de color de rosa.

La setmana passada van arribar a reunirse uns 1.500 insurgents prenent l'ofensiva sobre las tropas espanyolas, y si bé aquestas, encare que molt inferiors en número, van lograr una senyalada victoria segons els partos oficials, no va ser lozada sino am grans esforços d'heroisme y molt sensibles perduas de sang, morint xl quefe de la columna, varios oficials y molts soldats.

La sangria que per Espanya significa la guerra de Cuba és per demés dolorosa.

Hora és ja de qu'el govern sapiguessin prevenir y evitar, am bona administració y justícia politica, sublevacions com aquesta, que tan cara té de costar al poble espanyol.

Alguns periòdics s'han fet eco de la noticia de que un agent diplomàtic d'Espanya en una de las republicas americanas proporcionava noticias del govern espanyol als insurgents cubans a cambi de las caricias d'una dona guapa, feta la seva querida pera millor arrencarli lo que convingués al filibusterisme.

Y vetaqui, per qu'certs empleats de categoria van sempre am la patria als llavis.

Perquè aixis la tenen més a punt pera posarla en contacte amb els seus enemics.

Sempre que sigui fent d'intermediaris els llavis d'una dona qu'els fassi pesa.

Per aquests assumptos critica queda ben clar demostrat lo que per molistat entenen alguns politics

A Saragossa han rebut molt bé a la quadrilla de senyoretas toreras.

Y dihem que las han rebut molt bé perque l'oxació de qu'allí han sigut objecte és de lo més propi que correspon a las artistas a que fem referencia.

Al fer un quite, donar un pise, preparar un quicheo o donar una cita al toro com si fos un marit qualsevolga que tingues per costella una atibonada, el public venturósamans y tirava a la plassa escombretas, venta-fogs, còdets de fil, fregalls y alguna patata y tronxos de col.

Y per si això no ho prou, a l'acabar la sort suprema una d'aquellas ninias, van apareix un gran cartell en la plassa que deyan: ¡A barrejar! ¡A pimechar! ¡A fregar!

Aplaudixo aquesta mostra de sentit comú del poble de Saragossa.

El diumenge pròxim, a las 9 en punt, se celebrará un bateig civil en el carrer de l'Independencia, 136, 1.º. Clot, Sant Martí de Provensals, an el qual s'invita a totas las personas qu'hi vulguin pendre part.

El resum que ve patint el Director d'aquet periòdic desde la presó, al mixxarli del punt ahont lo tenia se li ha anat escampant per la cuixa, cama y peu esquerra, si bé per ara am no molta intensitat, per més qu'el molesta bastant.

MIRACLES EN AQUEL TEMPS

AL SINDACI NÚMERO NERAPI GITTARRA

En cert poble de montanya d'onas vuycentas personas no hi havia plujat gens feya tres anys a la volta, y am'tal motiu els veihins y el recter per cap de colla. Varen decidirse a fer pregaras am tota forma. Un sant Cristó bastant vell va ser l'heroce de la cosa,

y el trogueren a passeig cada dia un parell d'horas acompanyat d'una grana crixa, qu' a ser via prou me l'axordan. Que s'el van ben passejar ho diuen prou ara del poble, més per no els volien de dalt no enxaxtan ni una gota d'aygua am aquella intencioos qu'en necessitavan molta.

Al cap d'un parell de mesos de passada aquesta... brama va descobri' un berricxa qu'en cert raconet de l'horta del rector (qu'era situada prop metxos de la parroquia) hi havia una fontotat de dos o tres pansos de volta, y qu'en looch d'ank' asseccante cada dia era més grona.

Aquet fontem estrany quaxo a tinchun va començar, y los sols tres de diatell no sabian dirar compte de com solis plujegui allí y en cap altra part del poble. Mas com passavan els dias y la terra sempre més secura, qu'era un miracle desseguit varen fer corra.

Lo més xocant de tot era qu'allí ningú hi veyia ploure, cosa que va fer obryr l'ull a un que no creya en tal cosa. Aquet, sens dir re a ningú, dugas nra va assaltar l'horta del rector, y allí, observant, va veure a la maindona qu'ahans d'anar-se al llit en quell recó tota sola se dirigia, y, bo y dreta, hi feya... de regadora!

J. STARANKA

El bisbe de Madrid ha disposat qu'es diguin unyas missas amb oracions y oferiments especials a fi de que millori el temps y es puguin salvar las culturas.

Jo no sé que redimontri fan els pagesos d'escarraxarse tant conreant las sevas terras, si am missas poden assegurar el collir.

Are no més faltaria una Asociació catòlica de seguros de las culturas per medi de missas, am primas ben baixas, y em quedava jo meteix, heretge y tot, convenut de l'eficacia del treball del senyor bisbe de Madrid en favor dels pagesos.

A fi d'aliviar la miseria de molts pobres de Valencia, la gent ricaxta de la parroquia de Sant Andreu ha decidit repartir uns quants scorros de deu cèntims d'arrós, cinc de monjetas y quinze de pa'per barba... cada deu dias. Si d'aquets donatius tenen de viure gayre temps els favorescuts amb ells, ja els planyo.

Seria qüestió d'escriure un epitafi amb el tituli de A las «victimas» de la caritat.

En las líneas dels ferrocarrils andaluzos, entre las estacions de Guadajós y Tocina, provincia de Sevilla, hi ha hagut un xoc de trens que per rara casualitat no ha ocasionat numerosas desgracias.

Un tren mixto y un de carga han topat am gran furia, montant uns quants vagons de l'un demunt de l'altre, y produhintse una espantosa sotragada que, com ja dihem, per rara casualitat no va produhir innombrables victimas, tenint la sort de no més haverhi alguns contusos entre els passatjers y els empleats dels dos trens.

Mentres a las empresas no els costin aquets succehits fortas indemnissacions y portar a la presó algun peix gros, no es curarán may aquets mals.

Aquet si que m'ha trompat! El rector de Castellnou d'Olujas excomunica als seus feligresos que no volen treballar en dia de festa.

Hi are! Que s'ha tornat boig aquell rector? Oh! es qu'el treball que tenen de fer en dia festiu és en las terras del rector y gratis el amore.

Enterats. ¡Jo et reflic que la sab llarga aquet payo de sotana!

A Cervera hi há gran competencia en las missas, perquè els capellans del poble las diuen a sis ralets y els misionistas forasters a una pesseta y bon profit.

Y com piadosament pensant suposo que tan bonas y de tan bon grat deuen esser rebudas al cel las unas com las altres, aplaudeixo aquesta competencia de reverents, que sempre resulta en benefici dels pobrets devots.

Per més qu'a mi em té molt y molt sense cuydado la baratura ó encariment d'aquest aliment espiritual.

Allá va un retall que l'arquebisbe de Santiago ha posat am tota franquesa en una pastoral:

«Hemos observado en la Santa Pastoral Vista que se hallan expuestas a la pública veneración algunas imágenes que, lejos de inspirar respeto y devoción, merecen a risa y menosprecio, porque ni están bien hechas segun las reglas del arte, ni representan lo que deben, ni ofrecen á la vista otra cosa más que deformidad en su actitud, pintura, vestido y adorno.»

«Ay Jesús, María, Bernat! Si jo m'atreveixo a dir lo meteix en qualsevolga ventada, a lo menos me ventan quatre ó cinc anys de presiri!»

Casi casi m'agafan ganas de ser arquebisbe. Quan menos pel desitj de gosar d'alguna llibertat pera criticar cosas religiosas.

La policia de la Corunya ha cassat un feligres vestit de pelegrí, y a ratos perdut s'entretenia fent deixar als caminants els quartos per las carreteras, y fins els enviava al cel a ganivetada neta si trobava resistencia als seus piadosos exercicis.

Vetaqui un devot ben previngut, que suposo qu'a lo menos val per dos.

De primer feya la penitencia qu'el peccat. Qu'es com si diguessim que volia obtenir de Deu el perdó a la bestreta.

En las columnas de l'apreciat company en lliurepensament Las Dominicales, de Madrid, trobo la noticia de qu'el papa dels catòlics Lleó XIII ha subvencionat els estudis de pintor d'un jove protestant, dolentse al meteix temps aquell colega, com no podem tambe per menos de dòldrenen nosaltros, de qu'aquet exemple de tolerancia donat per l'autoritat suprema dels catòlics no sigui imitat per molta dels que diuen que segueixen las doctrinas de l'Eglesia romana.

Y saben qu'es això? Es qu'entre els catòlics hi han molt pocs creyents, abundanthi, en cambi, molt y molt els hipòcritas. Y un hipòcrita no pod ser tolerant, pel motiu de que no creu y no fa més que, derrerera una tan tinguda com estúpida e inconvenient intransigencia, amagar la seva hipocresia.

En un creyent, y més si és il·lustrat, és possible trobarhi tolerancia, en un hipòcrita, may. Consti, doncs, que dedico avuy un aplauso al papa dels catòlics, per aquest bon exemple de tolerancia qu'ha donat als seus.

Que són molts els que s'ho ben necessitan.

NARADA

Es consonant verdadera la primera; en música molta caps s'ona la segona; en els jugs de cartas es inverte tres.

Lector, com a verdadera pren la següent advertencia no et dongui may l'impaciencia ni la prima dos tercera.

J. COSTA y PONS

TARGETA

LOLA FLASA DE GIL

HORTA

Formar amb aquestas llettras el titol d'una comedia catalana.

J. VIDAL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Targeta: Una casa de dispensa.

Impremta Ronda de l'Universitat, 4. — Barcelona